КОДЭКС ЭТЫКІ
БЕЛАРУСКАЙ АСАЦЫЯЦЫІ
АДВАКАТАЎ ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА

(Са змяненнямі, прынятымі рашэннем Агульнага Сходу ад 15 снежня 2023 года)

Усведамляючы каштоўнасць правоў чалавека і асноўных свабод,

прымаючы да ўвагі неабходнасць абароны правоў і свабод чалавека не толькі ўладай закона, але і незалежнай супольнасцю адвакат_ак як часткай любога дэмакратычнага грамадства,

улічваючы, што абарона гэтых правоў і свабод мае вялікае значэнне для захавання прынцыпу вяршэнства права і з'яўляецца місіяй любой супольнасці незалежных адвакат_ак,

усведамляючы высокія патрабаванні да юрыдычнай прафесіі,

адзначаючы неабходнасць забеспячэння свабоды і незалежнасці прафесійнай дзейнасці юрыст_ак па прасоўванні і абароне правоў чалавека,

мы - Беларуская асацыяцыя адвакатаў правоў чалавека - прымаем Кодэкс этыкі Беларускаяй Асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека (далей - Кодэкс).

Кодэкс грунтуецца на міжнародных стандартах, якія тычацца ролі адвакат_ак і праваабаронцаў, перш-наперш на Асноўных прынцыпах аб ролі юрыст_ак, Дэкларацыі аб праве і абавязках асоб, груп і органаў грамадства заахвочваць і абараняць агульнапрызнаныя правы чалавека і асноўныя свабоды і адпавядаюць прафесійным правілам міжнародных асацыяцый адвакат_ак[1] і Прынцыпамі дзейнасці праваабаронцаў Беларусі.

Кодэкс замацоўвае адзіную сістэму прафесійных і этычных прынцыпаў для адвакат_ак правоў чалавека і этычных правіл, абавязковых для выканання сябр_оўкамі Беларускай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека згодна з яе місіяй.

---

[1] Стандарты незалежнасці юрыдычнай прафесіі міжнароднай асацыяцыі юрыстаў, Агульны кодэкс правіл для адвакатаў краін Еўрапейскай супольнасці і іншыя.

1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1.1. Адвакат_ка правоў чалавека

Адвакат_ка правоў чалавека - гэта юрыст_ка (незалежна ад наяўнасці статуса адвакат_кі ў пэўнай дзяржаве), якая/які прытрымліваецца агульнапрызнаных міжнародных этычных стандартаў юрыдычнай прафесіі, валодае кампетэнцыямі ў галіне абароны правоў чалавека і асноўных свабод і аказвае юрыдычную дапамогу асобам, якія па яе звяртаюцца (кліент_кам), на аснове міжнародных стандартаў правоў чалавека, у тым ліку ў нацыянальных судах і ў міжнародных органах, а таксама іншымі спосабамі прасоўвае і абараняе правы чалавека.

1.2. Мэта Кодэкса

Мэтай дадзенага Кодэкса з’яўляецца стварэнне ўмоў, якія забяспечваюць належнае выкананне адвакат_камі правоў чалавека сваіх прафесійных абавязкаў перад кліент_камі, правасуддзем і грамадствам, абарону сам_ой адвакат_кі, эфектыўнае функцыянаванне Асацыяцыі, а таксама фармаванне даверу да статусу адвакат_кі правоў чалавека і прызнання гэтага статусу прафесійнымі аб'яднаннямі адвакат_ак, праваабаронцаў і дзяржавамі.

1.3. Сфера ўжывання.

Дадзены Кодэкс абавязковы для сябр_овак Асацыяцыі і адкрыты да далучэння адвакат_камі правоў чалавека, якія добраахвотна пацвердзілі пыхільнасць да яго прынцыпаў і гатоўнаць іх выконваць.

2. ПРЫНЦЫПЫ ДЗЕЙНАСЦІ АДВАКАТ_АК ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА

2.1. Прыхільнасць да ідэі ўніверсальнасці правоў чалавека

Адвакат_кі правоў чалавека з'яўляюцца прыхіль_ніцамі ідэі ўніверсальнасці правоў чалавека, лічаць, што ўсе правы чалавека і асноўныя свабоды ўніверсальныя, непадзельныя, узаемазалежныя і ўзаемазвязаныя і павінны заахвочвацца і ажыццяўляцца на справядлівай і раўнапраўнай аснове без усялякай дыскрымінацыі і шкоды для ажыццяўлення кожнага з гэтых правоў і свабод.

Адвакат_кі правоў чалавека не прымаюць у сваёй дзейнасці дыскрымінацыйных падыходаў, дзеянняў або выказванняў у адносінах да любых людзей ці груп.

2.2. Незалежнасць і самастойнасць

Адвакат_кі правоў чалавека дзейнічаюць абсалютна незалежна, у адсутнасці якога-небудзь уплыву на яе/яго, у тым ліку ў сувязі з асабістай зацікаўленасцю або ціскам звонку. Адвакат_цы правоў чалавека варта строга

захоўваць сваю незалежнасць, пазбягаць якога-небудзь яе ўшчамлення і не адмаўляцца ад прынцыпаў прафесійнага абавязку дзеля любых іншых інтарэсаў.

Адвакат_кі правоў чалавека самастойна вызначаюць дапушчальныя характар, формы і ступень узаемаадносін з рознымі дзяржавамі, іх службовымі асобамі, палітычнымі партыямі і іншымі суб'ектамі, прыватнымі кампаніямі і іншымі інстытутамі, у тым ліку міжнароднымі, замежнымі і нацыянальнымі арганізацыямі.

2.3. Годнасць, добрасумленнасць.

Адвакат_ка правоў чалавека павін_на заўсёды прытрымлівацца самых высокіх стандартаў добрасумленнасці і справядлівасці ў дачыненні да сваіх кліент_ак, суду, калегаў і ўсіх тых, з кім адвакат_ка уступае ў прафесійны кантакт. Адвакат_ка правоў чалавека не павін_на рабіць нічога, што наносіць шкоду яе/яго рэпутацыі або даверу грамадства да прафесіі адвакат_кі.

Адвакат_ка правоў чалавека павін_на добрасумленна, кваліфікавана, прынцыпова выконваць свае абавязкі. Пры гэтым адвакат_кі прытрымлівацца заканадаўства, якое не супярэчыць міжнародным стандартам.

2.4. Канфідэнцыяльнасць

Адвакат_ка правоў чалавека павін_на захоўваць канфідэнцыйнасць інфармацыі, якая становіцца вядомай у працэсе аказання юрыдычнай дапамогі кліент_кам, уключаючы факт звароту, інфармацыю аб асобах, якія звярнуліся па дапамогу, і іх персанальныя дадзеныя, а таксама аб'ём і формы дапамогі і іншую інфармацыю, якая перадаецца на ўмовах невыкрыцця.

На абавязак захавання прыватнасці не распаўсюджваецца дзеянне тэрміну даўнасці.

Адвакат_кі правоў чалавека зыходзяць з таго, што дзяржава не павінна ўмешвацца ў прафесійную дзейнасць адвакат_ак правоў чалавека і абавязана гарантаваць канфідэнцыйнасць зносін іх з тымі, каму яны аказваюць прававую дапамогу.

2.5. Інтарэсы кліент_кі

Павага чалавечай годнасці, падтрыманне і абарона правоў чалавека з'яўляецца найвышэйшай каштоўнасцю ў дзейнасці адвакат_кі правоў чалавека. Адвакат_ка правоў чалавека ў сваёй дзейнасці кіруецца інтарэсамі кліент_кі. Інтарэсы кліент_кі маюць прыярытэтнае значэнне, пры ўмове, калі яны не ствараюць перашкодаў у выкананні абавязкаў адвакат_кі прытрымлівацца заканадаўства, якое не супярэчыць міжнародным стандартам.

Дзеянні па абароне правоў і законных інтарэсаў не павінны ставіць пад пагрозу бяспеку кліент_кі і яе/яго блізкіх, у тым ліку ва ўгоду вырашэння сістэмных праваабарончых пытанняў альбо асабістых амбіцый адвакат_кі.

Адвакат_ка правоў чалавека з павагай ставіцца да сумневаў кліент_кі і забяспечвае кліент_ку поўнай і аб'ектыўнай інфармацыяй, якая дазваляе ёй/яму прыняць усвядомленае рашэнне.

Адвакат_ка правоў чалавека не павін_на асацыявацца з кліент_кай.

2.6. Недапушчальнасць канфліктаў інтарэсаў

Канфлікт інтарэсаў уяўляе сабой супярэчнасць паміж інтарэсамі кліента_к адвакат_кі правоў чалавека (ў тым ліку былых), кліент_кі (ў тым ліку был_ой) і адвакат_кі правоў чалавека, адвакат_кі правоў чалавека і асацыяцыі, сябр_оўкай якой ён/яна з'яўляецца, паміж маёмаснымі і іншымі інтарэсамі адвакат_кі правоў чалавека.

Адвакат_ка правоў чалавека не павін_на дапускаць ўцягнутасці ў сітуацыю патэнцыйнага або рэальнага канфлікту інтарэсаў.

2.7. Кваліфікацыя і кампетэнтнасць

Адвакат_кі правоў чалавека адказныя за сваю кваліфікацыю, якую яны падтрымліваюць на працягу ўсёй сваёй дзейнасці, у тым ліку веданне імі прафесійных каштоўнасцяў і маральных абавязкаў, а таксама правоў чалавека і асноўных свабод, прызнаных нацыянальным і міжнародным правам.

Прымаючы на сябе абавязкі па аказанні кваліфікаваннай юрыдычнай дапамогі адвакат_ка правоў чалавека павін_на быць ўпэўнен_а, што яе/яго кампетэнтнасці і прафесіяналізму дастаткова для вырашэння задач, звязаных з аказаннем юрыдычнай дапамогі, у тым ліку з магчымасцю прыцягнення калег і эксперт_ак.

2.8. Асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека

Рэалізуючы правы на свабоду асацыяцыі, адвакат_кі правоў чалавека могуць ствараць для абароны сваіх інтарэсаў і падтрымання высокіх стандартаў прафесіі свае прафесійныя асацыяцыі, якія дзейнічаюць на аснове прынцыпаў незалежнасці і дэмакратычнага самакіравання.

2.9. Павага правіл іншых калегій адвоката_ак і юрыдычных супольнасцяў

Адвакат_ка правоў чалавека павін_на з павагай ставіцца да правілаў нацыянальных калегій адвакат_ак, юрыдычных і праваабарончых супольнасцяў, якія дзейнічаюць на аснове павагі да правоў чалавека, а таксама прынцыпаў незалежнасці, самакіравання і самарэгулявання.

3. ЭТЫЧНЫЯ ПРАВІЛЫ БЕЛАРУСКАЙ АСАЦЫЯЦЫІ АДВАКАТАЎ ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА

3.1. Прынцыпы дзейнасці Беларусскай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека

Дзейнасць Беларускай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека ажыццяўляецца на аснове дадзеннага Кодэкса, Статута, іншых дакументаў, якія рэгламентуюць яе дзейнасць, зыходзячы з добраахвотнасці, агульнасці інтарэсаў, мэтаў і задач Асацыяцыі, павагі да правоў чалавека і прынцыпаў дэмакратычнага прыняцця рашэнняў.

Канфідэнцыяльнасць з’яўляецца нормай узаемадзеяння сябр_овак Асацыяцыі.

3.2. Сумяшчальнасць дзейнасці сябр_овак Асацыяцыі

Сябр_оўкі Асацыяцыі свабодныя ў ажыццяўленні імі аплатнай і безаплатнай дзейнасці, у тым ліку праваабарончай, прадпрымальніцкай, рамеснай, працай у дзяржаўных органах, міжнародных органах і арганізацыях, і іншай дзейнасці, калі яна не супярэчыць каштоўнасцям правоў чалавека, прынцыпам дзейнасці адвакат_кі правоў чалавека і інтарэсам Асацыяцыі.

Падчас выказвання свайго меркавання сябр_оўкі Асацыяцыі выступаюць ў прыватнай якасці, за выключэннем выпадкаў, калі яны былі упаўнаважаны Асацыяцыяй выступаць ад яе імя.

3.3. Камунікацыя паміж сябр_оўкамі Асацыяцыі

Узаемаадносіны сябро_вак Асацыяцыі будуюцца на даверы, павазе і салідарнасці, дзе кож_ная разумее сваю адказнасць як перед усёй супольнасцю адакатаў правоў чалавека, так і перад кож_най сябр_оўкай за дзейнасць, якую яна/ён выконвае ў галіне правоў чалавека.

Камунікацыя паміж сябр_оўкамі Асацыяцыі павінна весці да супрацоўніцтва, дапамагаць вырашэнню агульных пытаняў, развіццю супольнасці. Сябр_оўкі Асацыяцыі павіны імкнуцца пазбягаць канфліктаў.

3.4. Вырашэнне канфліктаў

Канфлікты на прафесійнай аснове і прыватныя паміж сябр_оўкамі Асацыяцыі павіны вырашацца выключна ў этычных формах камунікацыі і перамоў. Кожны бок канфлікта павінен пазбягаць ўцягвання ў канфлікт іншых сябр_овак.

Канфлікт і яго вырашэнне не павінны быць публічнымі. Нівод_ная з удзель_ніц канфлікту не павін_на даваць публічную ацэнку дзеянням і паводзінам другога боку канфлікта.

Для вырашэння канфлікту, які складана урэгуляваць уласнымі намаганнямі, пажадана звярнуцца да медыятар_кі.

3.5. Дапамога сябр_оўкам Асацыяцыі

Сябр_оўкі Асацыяцыі імкнуцца дапамагаць адно аднаму ў розных абставінах усімі магчымымі сродкамі.

3.8. Узаемадзеянне з грамадскай супольнасцю

Асацыяцыя і яе сябр_оўкі будуюць свае адносіны з іншымі адвакат_камі, праваабаронцамі, юрыст_камі, іх аб’яднаннямі і іншымі арганізацыямі грамадскай супольнасці ў адпаведнасці з прынцыпамі дзейнасці адвакат_ак правоў чалавека, добрасумленнасці і ўзаемапавагі.

3.9. Узаемадзеянне з дзяржавамі, міжнароднымі арганізацыямі і іншымі суб’ектамі

Падчас узаемадзеяння з дзяржавамі, міжнароднымі арганізацыямі і іншымі суб’ектамі сябр_оўка Асацыяцыі павін_на паводзіць сябе карэктна, прафесійна, у адпаведнасці з універсальнымі міжнароднымі стандартамі правоў чалавека і этычнымі правіламі дадзеннага Кодэкса.

Пры ўзаемадзеянні з іншымі суб’ектамі інтарэсы кліент_кі з’яўляюцца для сябр_оўкі Асацыяцыі прыярытэтнымі.

4. АДКАЗНАСЦЬ СЯБР_ОЎКІ АСАЦЫЯЦЫІ ЗА ПАРУШЭННЕ КОДЭКСА ЭТЫКІ

4.1. Абавязак прытрымлівацца этычных паводзінаў

Асобы, прынятыя ў адпаведнасці з працэдурай, предугледжанай Статутам Беларускай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека, у яе сябр_оўкі, абавязаны прытрымлівацца дадзенага Кодэкса. Сябр_оўкі Асацыяцыі прызнаюць кампетэнцыю Камісіі па этыцы па разглядзе пытанняў, звязаных з ужываннем і тлумачэннем Кодекса і па вынясенні рашэнняў у адпаведнасці з ім.

4.2. Разгляд пытанняў, звязаных з выкананнем Кодэкса

Пытанні, звязаныя з ужываннем, выкананнем і тлумачэннем дадзенага Кодэкса, разглядаюцца і вырашаюцца незалежнымі і бесстароннімі органамі, створанымі ў адпаведнасці са Статутам БААПЧ - Камісіяй па этыцы і Арбітражам па этыцы. Азначаныя пытанні разглядаюцца ў адпаведнасці з працэдурай, заснаванай на прынцыпах справядлівага разбіральніцтва, і падыходам, заснаваным на правах чалавека.

4.3. Прыцягненне да дысцыплінарнай адказнасці

Дысцыплінарная працэдура з’яўляецца важным і неабходным сродкам падтрымання высокіх стандартаў юрыдычнай прафесіі, умацавання яе незалежнасці і забеспячэння прынцыпа вяршэнства права, мае правамерныя мэты, сумяшчальныя з прытрымліваннем правоў чалавека, і не можа выкарыстоўвацца як сродак адвольнага ўмяшальніцтва ў дзейнасць адвакат_кі правоў чалавека і выключэння яе/яго з Асацыяцыі.

Парадак прыцягнення да дысцыплінарнай адказнасці і віды дысцыплінарных спагнанняў вызначаюцца Статутам Асацыяцыі.

Накладзенае спагнанне павінна быць неабходным і прапарцыйным учыненай правіне і не можа выкарыстоўвацца як сродак адвольнага ўмяшальніцтва ў дзейнасць сябр_оўкі Асацыяцыі і/або адвольнага выключэння яе/яго з Асацыяцыі.

4.4 Абскарджанне рашэння Камісіі па этыцы

Рашэнне, якім Камісія па этыцы прызнала парушэнне сябр_оўкай Асацыяцыі нормаў дадзенага Кодэкса, можа быць абскарджана сябр_оўкай Асацыяцыі на працягу аднаго месяца са дня атрымання рашэння ў Арбітраж па этыцы.

5. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Дадзены Кодэкс набывае моц з моманту яго прыняцця Агульным Сходам Беларускай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека.

Дзеянне этычных патрабаванняў, прадугледжаных пунктамі 2.4, 2.5 дадзенага Кодэкса, не абмяжоўваецца перыядам сяброўства ў Беларускай асацыяцыі адвакатаў правоў чалавека.

г. Вільнюс
8 снежня 2023 года

Упаўнамоцная Агульным Сходам
на падпісанне дадзенага Кодэкса
Прэзідэнтка Беларускай асацыяцыі
адвакатаў правоў чалавека ____________________ Марыя Колесава-Гудзіліна